historisch genootschap wormer
TORENKLANKEN
nieuwsbrief 42 | mei 2016

Foto Frans Koelemeijer

Van het bestuur

De Algemene Ledenvergadering van ons Historisch Genootschap van woensdag 16 maart jl. in de Stoomhal was met circa 60 leden goed bezocht.
De agenda kon vlot afgewerkt worden. De kascontrolecommissie bij monde van de heer K. Waal keurde het financieel verslag goed en verleende de penningmeester decharge. Sinds de oprichting is de contributie nooit verhoogd. Het bestuur stelde voor, gezien de gestegen kosten, de contributie met € 2,50 te verhogen met ingang van 2017; hetgeen met algemene stemmen werd aanvaard.
Belangrijk onderwerp was het aftreden als bestuurslid van Lydy van der Toorn Vrijthoff-Smit. Zij werd door voorzitter Peter Roos bedankt met een fraai boeket. Zij blijft echter wel actief in de redactie *Torenklanken* en in de werkgroep Open Monumentendagen. Bij acclamatie is Nico Koelemeijer in haar plaats benoemd. Albert Stol is met algemene stemmen herbenoemd.
Het bestuur had nog een verrassing in petto. Alhoewel niet op de agenda vermeld, werd voorgesteld Jan Blokker, als oprichter van de vereniging en als blijk van zijn grote verdiensten voor het Historisch Genootschap Wormer, te benoemen tot erelid. Met algemene stemmen en applaus werd dit bezegeld. Jan ontving van de voorzitter een ingelijste oorkonde en een boeket.
Na het huishoudelijke deel van de vergadering werd door ons kersverse erelid een lezing gehouden over de Beschuitstoren, geplaatst in een breed perspectief, met vooral veel minder bekende en interessante informatie. De Beschuitstoren staat door de bouwplannen, die nu vaste vorm beginnen aan te nemen, steeds meer in de belangstelling. Dit bleek ook wel uit de toelichting op de bouwplannen door Jan Goedhart van architectenbureau FKG.
De geslaagde bijeenkomt werd afgesloten met deel 1 van de film *Wormer in beeld* uit 1963, hetgeen bij de aanwezige leden een feest van herkenning opriep.

Expositie historische afbeeldingen in Torenerf

Op dinsdag 15 maart jl. is door het Historisch Genootschap Wormer opnieuw een expositie ingericht met historische afbeeldingen in zorgcentrum Torenerf te Wormer. Deze keer betreft het een deel van de afbeeldingen die eerder zijn gebruikt voor de expositie tijdens de Open Monumentendagen in 2015.
Het thema is 'Kunst en ambacht'. Er wordt werk van kunstenaars uit Wormer getoond, maar ook veel interessante afbeeldingen en informatie over monumenten en inwoners van Wormer - nu veelal in kleur - komen ruimschoots aan bod.
In de zomer van 2015 is door het Genootschap een soortgelijke expositie verzorgd. Het thema was toen 'Mensen in Wormer'
Het zien van foto's van mensen in Wormer, bij hun dagelijkse werkzaamheden, tijdens het uitoefenen van hun beroep en het 'weerzien' van Wormer zoals het vroeger was, zal herkenning oproepen en aanleiding tot discussies geven zoals: wie dit nu wel zijn, wanneer en waar en hoe de omstandigheden destijds waren. Samengevat: het levert gesprekssstof op en meer contact tussen de bewoners onderling.
Blijkens de reacties van zowel bewoners als bezoekers van Torenerf worden de afbeeldingen zeer gewaardeerd en brengen een feest van herkenning teweeg. Eén van de afbeeldingen betreft een foto van personeel van Torenerf gemaakt op 19 februari 1961 door Jan Blokker, waarvan de namen bij ons onbekend waren. Al vrij vlug nadien berichtte Guda Dekker ons de namen van deze personen waaronder zijzelf. Deze foto is afgedrukt op pagina 9. De expositie duurt tot 17 mei 2016.

Lydy van der Toorn Vrijthoff-Smit met Karin Latupeirissa, activiteitenbegeleidster van Torenerf

Voorbereiding Open Monumentendag 2016

Wij zijn al weer volop bezig met de voorbereiding van de Open Monumentendagen, die net als voorgaande jaren vallen in het tweede weekend van september. Wij, dat zijn Jan Blokker, Frans Koelemeijer, Lydy van der Toorn Vrijthoff-Smit en Albert Stol.
Het thema is dit jaar 'Iconen en symbolen', een uitdaging om daar een mooie tentoonstelling over te maken, maar met Jan Blokker als trekker zal dat ook dit jaar zeker weer lukken. Mocht u deze keer als suppoost mee willen helpen, dan zou dat zeer welkom zijn.
Verder zijn wij bezig om nog meer aantrekkelijke activiteiten te organiseren die u vast zullen aanspreken. Het is echter nog te vroeg om daar nu informatie over te geven. Echter in de volgende *Torenklanken*, die eind augustus zal uitkomen, gaan wij hier uitgebreid over berichten.

De Beschuitstoren komt terug in Wormer!

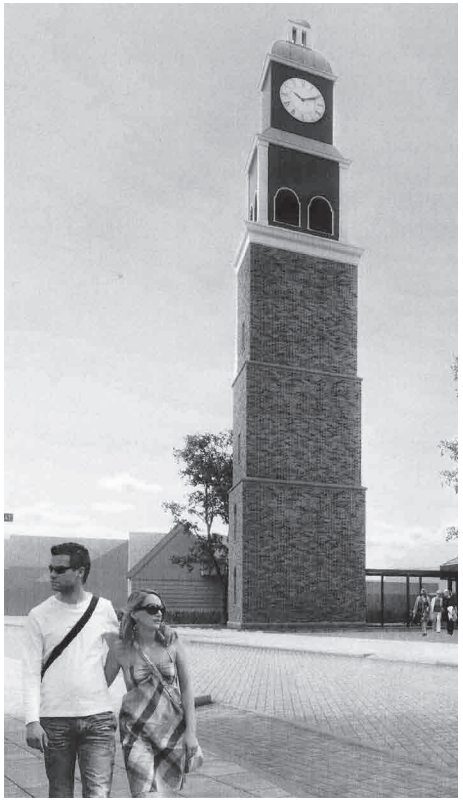

Op dinsdag 19 april jl. heeft de gemeenteraad van Wormerland besloten dat de Beschuitstoren wordt teruggebouwd. Bijna op de plek waar hij sedert eeuwen heeft gestaan tot hij in 1896 werd gesloopt. Het plan voorziet in de bouw van de toren in combinatie met kantoorruimte en drie appartementen in de sociale huursector. Voor het Historisch Genootschap Wormer is er plek ingeruimd op de begane grond en op de eerste verdieping van de toren, voor opslag en expositie. Voorwaar een prachtig besluit waar we heel blij mee zijn. Hulde aan het gemeentebestuur, Wormer Wonen en de Stichting Beschuitstoren!

De redactie

Bron: Structuurontwerp Stichting Beschuitstoren
30 maart 2016

Impressie van het herbouwplan

Fotowerkgroep Historisch Genootschap

Bij het Historisch Genootschap komen regelmatig schenkingen binnen, waaronder foto's van vroeger. Het beleid van het Genootschap is om deze foto's in bruikleen te geven aan het Waterlands Archief waar het materiaal onder goede condities wordt bewaard en via de beeldbank is te raadplegen.
Wat tot nu toe ontbreekt, is de juiste verwerking van de foto's. Waar is de foto genomen, in welke periode, wie staan erop enz.? Om daar meer structuur in aan te brengen, gaat een fotowerkgroep aan het werk met het verzamelen, scannen en beschrijven van het materiaal. Het Waterlands Archief beschikt over het computerprogramma Memotrix Major waarmee de beschrijvingen kunnen worden vastgelegd. Het archief heeft zich via Els Mak bereid verklaard de fotowerkgroep op weg te helpen.
Rita van de Wiel, Joke Weenink en Carla Koetsier hebben zich aangemeld om hiermee aan het werk te gaan. Het Genootschap is daar erg blij mee en wenst ze veel succes.
Wanneer u als lezer van *Torenklanken* oude foto's heeft en deze aan het Genootschap wilt schenken, houdt het zich aanbevolen. Wanneer daar voor u bekende gegevens aan toegevoegd worden, zoals plaats, namen, periode en dergelijke helpt u ons een heel eind op weg.

De fotowerkgroep op bezoek bij het Waterlands Archief. Van links naar rechts: Rita van de Wiel, Joke Weenink en Carla Koetsier.

Contributie-inning

Van de 565 leden die een machtiging voor automatische incasso hebben afgegeven is de contributie eind maart geïncasseerd. Heeft u geen machtiging afgegeven en heeft u de contributie 2016 nog niet voldaan? Maak dan a.u.b. de contributie per omgaande over op IBAN NL43 RABO 0114 5401 79 o.v.v. lidnummer en jaar.

Marc van der Hout, penningmeester
penningmeester@genootschapwormer.nl | 06-11 92 06 47

Gezocht: allerlei spullen van Van Gelder

Een definitieve bestemming voor het Van Gelder Zonen Archief

Na jaren van een zwervend en onzeker bestaan heeft het 'Van Gelder Archief' uiteindelijk onderdak gevonden in het Waterlands Archief in Purmerend. Het formele archief van Van Gelder Zonen is in 1982 door de curatoren in het faillissement van de Papierfabrieken Van Gelder Zonen N.V. te Amsterdam aan het Rijksarchief in bewaring gegeven. Dit archief is ontsloten en is in te zien in het Noord-Hollands Archief in Haarlem.
Tijdens de chaotische maanden van bedrijfsbezettingen en dreigende sluiting hebben medewerkers van de vestiging in Wormer geprobeerd een aantal cruciale documenten uit hun afdeling in 'veiligheid' te brengen. Soms ging dat veiligstellen van die archieven gecoördineerd en geordend. Het tekeningenarchief van de bouwtechnische dienst werd naar School-Oost overgebracht. Een aantal stukken werd overgedragen aan de Vereniging tot behoud van Monumenten van Bedrijf en Techniek in de Zaanstreek (MBTZ). Deze objecten bevinden zich nu allemaal in het Waterlands Archief.
Nu we in het Waterlands Archief willen beginnen met het ontsluiten van al die afzonderlijk verzamelde artefacten uit die papierfabriek aan het Zaandammerpad, zouden we een oproep willen doen aan een ieder om de nog aanwezige documenten en voorwerpen aan te bieden. We hopen zo een beeld te krijgen wat er nog beschikbaar komt zodat we met een categorisering kunnen beginnen.
Er is nog een tweede groep objecten waar we bijzonder in geïnteresseerd zijn.
In het najaar van 1942 begon de Duitse bezetter met het versnipperen van joods roofgoed uit Amsterdam. De vernietiging van deze soms kostbare bezittingen vond deels plaats bij papierfabriek De Eendracht in Wormer. Vele honderden tonnen papier, waaronder heilige boeken en thorarollen, werden op deze manier tot pulp vermalen.
Na de bevrijding werden in De Eendracht ook de overgebleven restanten van deze joodse goederen vernietigd. De behoefte aan nieuw papier was zo groot dat met de emotionele en religieuze waarde van deze documenten geen rekening werd gehouden. Soms hadden de oorspronkelijke eigenaars boeken uitgehold en er sieraden in bewaard, om ze te verbergen voor de nazi's. Ook deze kostbaarheden werden kapot gemalen.
Bekend is dat werknemers van De Eendracht een bescheiden deel van de documenten en kostbaarheden wisten te redden. In alle archieven die van Van Gelder zijn bewaard is echter niets te vinden van of over het tijdens de oorlog naar De Eendracht vervoerde joodse bezit. Daarom ook deze oproep. Heeft u hierover nog al dan niet tastbare herinneringen, wilt u dan contact met ons opnemen. Na telefonisch overleg met een van de onderstaande leden van het Genootschap komen zij de spullen bij u thuis ophalen.

Frans Koelemeijer: 06-18 09 94 99 | Cees Kingma: 0251-65 62 27

Het Vliegend Hert

Doppenmolen langs de ringdijk van de Engewormer

Het Vliegend Hert na de bouw in 1881

Het moet een imposant gezicht zijn geweest vanaf de noordelijke ringdijk in de polder de Engewormer, zo rond het jaar 1880. De Beschuitstoren die hoog boven het dorp Wormer uittorent en van veraf is te zien als baken van Wormer; de verfmolen de Uil langs het pad door het weiland dat vanaf de Engewormer naar het dorp leidt; de molen de Koker in de verte, meer oostelijk, en dichterbij onder meer de papiermolen van Van Gelder Zonen. Bij de Bartelsluis aan het Wolfsrak zijn wellicht nog de restanten te zien van een grote molen, de houtzaagmolen Het Vliegend Hert, een paar jaar eerder verbrand. Even verderop langs de Zaan waar de ringdijk een bocht maakt in oostelijke richting , twee grote molens, die weliswaar in Zaandam staan maar staande vlak achter de grinddijk, tot het landschap van de Engewormer gerekend kunnen worden: De Jonge Prins en De Jonge Prinses. En als we de dijk blijven volgen voorbij de voormalige Tolbrug, nu de brug tussen Engewormer en Wijdewormer en voorbij de Zuidoostersluis, doemen de watermolens Eben Haëzer en de Zuidooster op, de twee molens die eertijds de Engewormer leeg maalden.

Ze molens stonden er bijna allemaal nog in 1880, maar het was een aflopende zaak. Steeds meer verdwenen ze als gevolg van de vervanging van windkracht door andere energiebronnen en de doorzettende industrialisatie. Anno 2016 is er niets meer van dit verleden te zien. Of toch nog?

Aan de noordkant van de dijk staat een bungalow uit de jaren zestig van de vorige eeuw, met op de gevel de naam Het Vliegend Hert. Zo genoemd, niet naar de houtzaagmolen Het Vliegend Hert die aan de kop van de Westersluis (of Bartelsluis) stond, maar naar de doppenmolen Het Vliegend Hert. Feitelijk tegen de trend in werd deze molen in 1881 gebouwd. De opdrachtgever was Jan Molenaar.

Wie was die Jan Molenaar? Veel weten we niet van hem maar uit de diverse stukken in de archieven is een beeld te construeren.Jan Molenaar werd geboren in Wormer in 1854. Zijn vader was Cornelis Molenaar, geboren in 1829 en gehuwd met Maartje Breeuwer. Vader Cornelis was van beroep arbeider en later handelaar in veevoer. Zoon Jan huwde in 1877 met Margaretha Langenberg. Zij had een oom Pieter Langenberg die eigenaar was van herberg Het Mooriaanshoofd.

In juli 1888 werd Het Mooriaanshoofd in een openbare veiling verkocht voor de som van ƒ 5.300. Het was Jan Molenaar die het hoogste bod deed en de nieuwe eigenaar werd. Hij was toen al enige jaren eigenaar van een kleine doppenmolen, genaamd Het Vliegend Hert, aan de noordkant van de Engewormer. Hij liet deze bouwen door de molenmaker Jan Rem uit Zaandam. De molen werd vernoemd naar de voormalige houtzaagmolen Het Vliegend Hert.

Het was een betrekkelijk kleine molen, bestemd voor het malen van koffie- en rijstdoppen om te verkopen als veevoer. Hij trad daarmee in de voetsporen van zijn vader Cornelis die zoals we gezien hebben in veevoer handelde. Of de molen een commercieel succes werd, valt te betwijfelen. In 1890 bood Jan Molenaar de molen al weer te koop aan, in zijn eigen Mooriaanshoofd. De verkoop werd geen succes. Was ook Het Mooriaanshoofd niet wat Jan Molenaar ervan verwachtte, had hij geld nodig of waren er andere motieven in het spel ? Hoe het ook zij, twee jaar later bood hij al weer zijn café-herberg te koop aan, in dezelfde veiling als waarin Het Vliegend Hert ten openbare verkoping werd aangeboden. De veiling werd georganiseerd door de notaris Meindert Donk uit Zaandijk.

De verkoop van Het Mooriaanshoofd werd wel een succes en voor ƒ 5.700 kwam de herberg in handen van een zekere Jan Boon, landman uit Beets. In de jaren daarna verwisselde Het Mooriaanshoofd nog veelvuldig van eigenaar, wat erop moge wijzen dat de exploitatie in die jaren kennelijk niet echt gemakkelijk was.Zijn vrouw Margaretha had nog wat grond in bezit, 'zes bunders, drie en zestig roeden en zeventig ellen'. De gronden waren gelegen aan de Zaandammerpadsloot (nu de Westerveersloot), Engewormerringsloot en Robsloot, genaamd 't Lage Land. In 1891 wist Jan deze gronden te verkopen aan Cornelis Laan, koopman en fabrikant uit Wormerveer, zoals het staat omschreven in het koopcontract van 14 januari 1891.

In het dorp Wormer gingen er in die jaren allerlei verhalen over Jan Molenaar. In zijn memoires maakt Jacob Jongert daar gewag van. 'Zijn vader (van Jan Molenaar, FK) was een achtenswaardig parlevinker, die aan mijn vader paddie voor de kippen en lijnkoeken voor het vee verkocht, soms ook nog meel voor het varken. Hij leverde aan schier alle boeren in de omtrek, en was vroom en zeer gezien. Maar de zoon, of beter zoons, daar deugde niet veel van. Die zoons zouden volgens de dorpelingen volgelingen zijn van Domela Nieuwenhuis, de socialistische Friese dominee die brood en recht spreekt voor allen.' De Wormernezen vinden dat volgens Jongert nog erger dan dronkenschap.

Doppenmolen Het Vliegend Hert in verval

Jan Molenaar had het zo niet gemakkelijk. Met Het Vliegend Hert is het betrekkelijk snel een aflopende zaak. Of dat te maken heeft met zijn reputatie onder de dorpelingen, is de vraag. De molen raakt langzamerhand in verval en in 1925 raakt hij definitief defect. Jan Molenaar blijft daar als bewoner geregistreerd >>

Woonhuizen van Huitema op de plek van Het Vliegend Hert

tot 1917. In 1918 wordt de molen eigendom van J.Huitema, de aannemer van metselwerken uit Zaandam. Huitema had de molen weer gekocht van Gerrit Bakker, een olieslager uit dezelfde plaats. Bakker op zijn beurt had de molen gekocht in 1910 van Margaretha Langenberg, echtgenote van Jan Molenaar en volgens het kadaster formeel eigenaar van de grond en de molen. Huitema krijgt van de gemeente Wormer vergunning een pakhuis aan de molen te bouwen. Zeven jaar later vraagt Huitema de gemeente toestemming om het pakhuis te verbouwen tot drie woningen. Aanvankelijk wordt deze vergunning geweigerd omdat 'het plan niet voldoet aan artikel 25 laatste lid der Bouwverordening dezer gemeente, daar de bovenkant van den vloer lager zal komen te liggen dan 1 meter boven het Zomerpeil van den Polder Wormer'. Waarschijnlijk heeft Huitema het plan aangepast want later zien we op dit adres naast hemzelf diverse bewoners komen. Huitema adverteert in 1931 met deze woningen ook in het *Wormer- en Jisper Advertentieblad*: 'Een woning met twee kamers, keuken, groot zolder en erf moet ƒ 3,- per week opbrengen. Wie woonden daar nog meer? Naast Huitema zijn dat Gerrit Duits, zijn vrouw Antje Meins en zes kinderen, Jacob Groot en zijn vrouw Eva van Veenendaal, en na de Tweede Wereldoorlog Willem de Vries.

In de jaren vijftig komt ook hieraan een einde - de molen is reeds in 1937 gesloopt - en verschijnt er op de plek van de oude molen en het tot woningen verbouwde pakhuis, een moderne bungalow. Het is de Koninklijke Papierfabrieken Van Gelder Zonen die in 1959 voor zijn personeel een vergunning aanvraagt voor de bouw van een bedrijfswoning. Anno 2016 staat deze woning er nog steeds, met de naam Het Vliegend Hert. De enige zaken die nog aan de geschiedenis van de doppenmolen Het Vliegend Hert herinneren, zijn de van de molen afkomstige molenstenen in de tuin van de bungalow.

Bungalow Het Vliegend Hert anno 2016

Een molensteen van de oude molen in de tuin

Bronnen: 1. Voorouders en bouwvergunningen Waterlands Archief; 2. Notariële aktes Meindert Donker (Zaans Archief); 3. Jac Jongert, *Herinneringen van een boerenjongen*, samengesteld door Erven Jongert, 1985-1986; 4. Website de Wormerlander. 5. Foto's: Waterlands Archief, en foto's huidige bungalow Het Vliegend Hert: Frans Koelemeijer.

Personeel Torenerf in 1961

In de catalogus van Open Monumentendagen 2015 publiceerden we deze foto met de oproep: 'Wie kan namen noemen van degenen die op de foto staan?' Hierop is onder anderen gereageerd door mevrouw Guda Boersma-Dekker, zij staat namelijk zelf op de foto.

De foto is gemaakt op 19 februari 1961. U ziet van links naar rechts: Coby Vredenburg, Rie Humme, Guda Dekker, Annie Dekkers, en zittend, directrice Dieuw Schoute.

Bron: Jan Blokker

Geen kandelaartje maar een hangolielampje

In *Torenklanken 39/40* van november 2015 publiceerden wij de schenking van een tinnen lepel en een rood aardenwerken 'kandelaartje'. De voorwerpen zijn in 1964 gevonden tijdens de afbraak van boerderij De Schans in Wormer. Piet Kleij, lid van onze vereniging en stadsarcheoloog van Zaanstad en Wormerland, informeerde ons aan de hand van deze publicatie per e-mail over de vondsten. Het 'kandelaartje' bleek een hangolielampje te zijn. Ter illustratie stuurde hij een afbeelding mee van een gaaf exemplaar dat in Brabant was gevonden. De tinnen lepel bleek wel authentiek, maar in slechte conditie waardoor de merktekens niet meer ontcijferd konden worden. Toch leek het de moeite waard om Piet de twee voorwerpen te laten zien. Wij, Albert, Nico en Lydy, werden uitgenodigd om een bezoek te brengen aan het depot in de Tuinstraat te Zaandijk. We kregen een rondleiding en waren onder de indruk van de grote hoeveelheid archeologische vondsten, die hier overzichtelijk gerangschikt zijn. Piet toonde ons vondsten die in Zaandam aan de Hogendijk en recentelijk in Krommenie zijn opgegraven en mooie recente vondsten van de Heiligeweg te Krommenie; en vanzelfsprekend ook objecten die aan het Weiver tussen Wormer en Jisp zijn gevonden. Hierna werden ons 'kandelaartje' en de tinnen lepel nauwkeurig bekeken. De tinnen lepel kon aan de hand van een vergelijkbare zilveren lepel gedateerd worden tussen 1750 en 1780; het hangolielampje, herkenbaar aan de platte achterkant, is te dateren tussen einde 16e eeuw en 1650.

Boven: Het beschadigde olielampje, gevonden in 1964. Rechts: Een gaaf olielampje.
Bron: www.thuisinbrabant.nl

Correctie op *Jaarboek 2015*

In het *Jaarboek 2015* stond op pagina 84 een foto van de WSV A-junioren 1931-1932.
De naam H. Kemper was niet correct, het moest zijn H. Kamper. De dochter van H. Kamper, Annie Kroes-Kamper, wees ons daarop, waarvoor dank.

Schenkingen

- Van Miep Conijn, Bolksbeek 5, Zaandam: 4 foto's van haar vader in het Ketelhuis van Van Gelder en 1 foto van pater Goedhart OFM bij zijn 2e vertrek naar China op 17 februari 1940 (pater Goedhart zou gewoond hebben in de Eendrachtstraat).
- Van Gerhard Holtman, Lijmkoker 24, Wormer: Bestek en voorwaarden voor het bouwen van een Achtkanten Vijzel-Wind-Watermolen, die gebouwd moet worden aan den westdijk in de Wijdewormer, op de fonderingen van dien molen, die den 8sten December 1856 verbrand is, samen met kaart van de Wijde Wormer met op de omslag geschreven 'J.F. Oosterhof'.
- Van N. Rem, Dorpsstraat 229, Wormer een originele rekening van Wildschut & Co aan G. Rem, betreffende murwe lijnkoeken. Eveneens een rekening van Piet Wezel (Jisp) van firma Wildschut aan familie Wezel te Wormer voor geleverde lijnkoeken.
- Van Theo Willemsen, De Lindeboom 21, Wormer: 5 bladen met historische foto's, enige katholieke boekjes, document ter gelegenheid van heilige communie van Trijntje Span in 1938, *75 jaar Katholiek onderwijs Wormer 1986*, oud liedboekje voor kinderen, Gemeentelijke voorlichtingsgids + stratenregister Wormer uit 1974.
- Van Maarten de Groot: Foto van bezoek van School West aan Schiphol in 1936 (foto + negatief + naamlijst leerlingen en leerkrachten). Foto van de buurtvereniging Knollendammerstraat 147 (foto + uitvergrotingen + vrijwel complete naamlijst). Foto van mensen op het ijs van de Zandwegsloot in de winter van 1942 (foto + negatief + naamlijst).
- Lied ter ere van directeur P. Keet Czn van het verheugde personeel ter gelegenheid van zijn 50-jarig jubileum.
- Familie Maarten Koster: Overzicht geschiedenis weverij Koster, Dirk Dik. Groen-Geel 1932-1983. Geschiedenis van een huis.
- Piet Kleij: lichtdrukken van verbouwingen bij Van Gelder & Zonen.
- Arthur van Haarlem: Archiefdelen van de plaatselijke afdelingen van de PvdA Jisp en Wormer en van de Rode Vrouwenafdeling Wormer van SDAP en PvdA.
- Korver: Foto van Binnenlandse Strijdkrachten(?) marcherend door Dorpsstraat bij Ben Al Voor, andere militaire foto's, foto's bouw Julianabrug en vele bidprentjes.
- Van Cees Jongens, de Lindeboom 23, Wormer. W*ormer, van crisisjaren, oorlogsjaren tot de bevrijding*, Bram en Klaas Kemp, Uitgeverij Amor Vincit Omnia 2012.
- Van mevrouw Molenaar, Vermaningstraat 22, Krommenie: Krantenkinpsels over Wormer bedrijf Denico in het pakhuis Geloof aan de Veerdijk, waar nicotine werd gewonnen uit tabaksbladeren voor bestrijding van luizen etc.
- Van oud-brandweercommandant Aad Molenaar, Spatterstraat 100, Wormer: zijn archief van de brandweer en drie groot formaat foto's van het transport van een glanscilinder voor VGZ uit 1971.

Geschonken foto's en documenten zullen wij in beheer overdragen aan het Waterlands Archief en de overige objecten zullen wij goed bewaren en eventueel gebruiken. Heel hartelijk dank voor uw giften. *De redactie*

Agenda 2016

- **Dinsdag 15 maart tot dinsdag 17 mei**
  EXPOSITIE IN TORENERF van historische afbeeldingen van Wormer en omgeving met als thema 'Kunst en ambacht'
- **Zaterdag 10 en zondag 11 september 2016**
  OPEN MONUMENTENDAG met als thema 'Iconen en symbolen'
- **2e week november 2016**
  GENOOTSCHAPSDAG met uitreiking van het *Jaarboek 2016*

Gaat u verhuizen?
Of heeft u een ander e-mailadres? Laat het ons weten!

Schriftelijk: Historisch Genootschap Wormer
p/a De Lindenboom 22, 1531 PM Wormer
E-mail: secretaris@genootschapwormer.nl

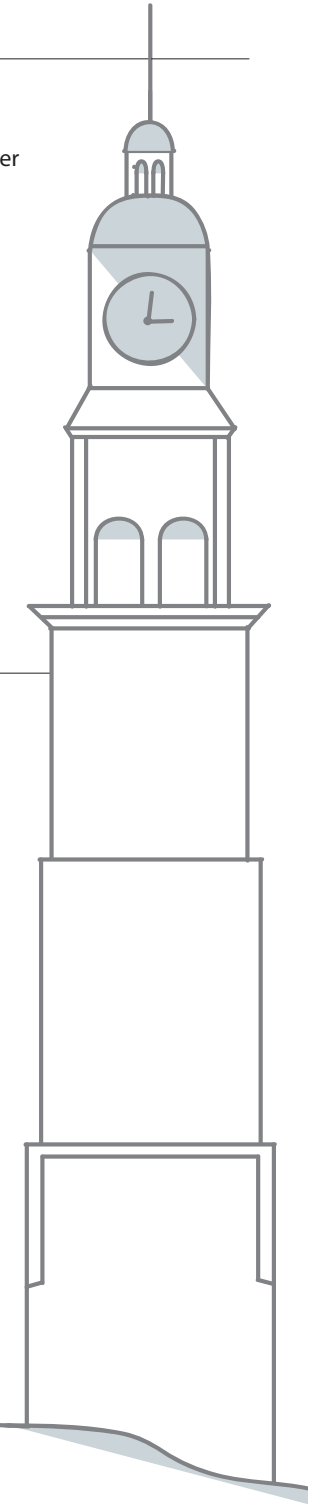

Colofon

Torenklanken is een kwartaaluitgave van het Historisch Genootschap Wormer
Een lidmaatschap kost € 15,- per jaar

Redactie
Frans Koelemeijer; Lucie Koelemeijer; Lydy van der Toorn Vrijthoff-Smit;
Albert Stol (eindredactie); Wietske van Soest (opmaak)
Redactieadres: De Lindeboom 22, 1531 PM Wormer
E-mailadres: torenklanken@genootschapwormer.nl

Bestuur
Peter Roos, voorzitter
Arthur van Haarlem, secretaris
Marc van der Hout, penningmeester
Nico Koelemeijer
Albert Stol

Jaarboek
Redactie: Cees Kingma; Nico Koelemeijer;
René van Maanen; Els Mak; Dick Pranger
E-mail: jaarboek@genootschapwormer.nl

Fotowerkgroep
Carla Koetsier, Joke Weenink, Rita van de Wiel

Historisch Genootschap Wormer
De Lindenboom 22, 1531 PM Wormer, 075-88880279
Opgericht: 14 december 2005
KvK-nummer: 34242956
Rabobank: IBAN NL43 RABO 0114 5401 79
E-mail: secretaris@genootschapwormer.nl
Website: www.genootschapwormer.nl